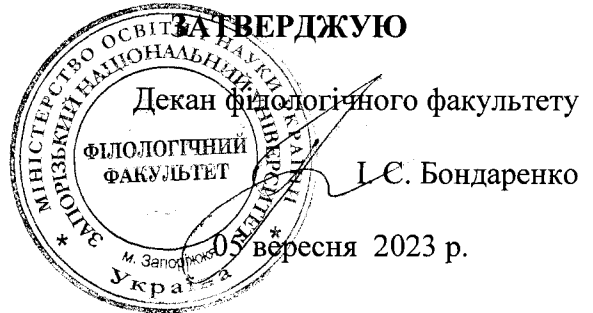

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЛОЛОГІЧНИЙ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

УКРАЇНСЬКА ЛЕКСИКОГРАФІЯ (ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

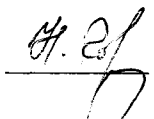
підготовки бакалаврів
денної (очної) форми здобуття освіти
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.01 Українська мова та література
освітньо-професійна програма: Українська мова та література

Укладач: Бойко Лариса Петрівна, к. філол. н., доцент

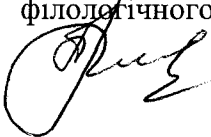
Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри української мови

Протокол №1 від 31 серпня 2023 р.
Завідувач кафедри української мови
 Р. О. Христіанінова

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

 Н. В. Горбач

Ухвалено науково-методичною радою
філологічного факультету

Протокол №1 від 05 вересня 2023 р.
Голова науково-методичної ради
філологічного факультету
 І. Л. Мацегора

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Кількість кредитів – 5	Вибіркова	
		Вільного вибору студента в межах університету	
Спеціальність 035 Філологія	Загальна кількість годин – 150	Семестр	
		5-й	
Освітньо-професійна програма Українська мова та література	*Змістових модулів – 8	Лекції	
		12	
		Практичні	
		22	
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 15	Самостійна робота	
		116 год.	
		Вид підсумкового семестрового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Українська лексикографія (історичний аспект)» є вивчення відомостей про формування і розвиток української лексикографії, ознайомлення з основними лексикографічними працями та найвідомішими лексикографами.

Основними **завданнями** викладання дисципліни «Українська лексикографія (історичний аспект)» є:

- розглянути основні періоди розвитку українського словникарства;
- ознайомити з базовими термінами лексикографії;
- показати, у яких культурно-історичних і політичних умовах розвивалася українська лексикографія, як велася боротьба за нормалізацію української мови і як це все відображалося у відповідних лексикографічних працях розгляданого періоду;
- схарактеризувати найвагоміші лексикографічні праці XVI – початку XX ст., з'ясувати джерела їх укладання, принципи відбору лексичного матеріалу, значення цих праць для розвитку української філологічної думки;
- визначити роль окремих представників красного письменства, науки в укладанні словників різних типів;
- виробити у студентів уміння користуватися словниками різних типів, будувати словникові статті.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані результати навчання та компетентності	Форми та методи навчання досягнення результатів навчання
<p>ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК-2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності.</p> <p>ЗК-5 Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК-6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК-11 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>СК-2 Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.</p> <p>СК-3 Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії української мови</p> <p>СК-8 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.</p> <p>СК-10 Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз українськомовних текстів різних стилів і жанрів.</p> <p>СК-13 Здатність демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетентності в процесі професійної і міжособистісної комунікації.</p> <p>СК-16 Знання теорії і володіння практичними навичками професійної підготовки учителя-філолога; здатність до проведення навчальних занять у навчальних закладах різного типу.</p> <p>ПРН 2 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.</p> <p>ПРН 8 Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію української мови і літератури, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.</p> <p>ПРН 10 Знати норми української літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.</p>	<p>Методи: пояснювально-ілюстративний (розповідь, презентація); частково-пошуковий (робота зі словниками, бесіда); дослідницький (самостійна робота з науковою літературою, робота зі словниками);</p> <p>Поточні контрольні заходи: усне опитування виконання завдань та тестів у Moodle за окремими темами й змістовими модулями.</p> <p>Підсумковий контрольний захід: Залік. Тестування в Moodle</p>

ПРН 12 Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 17 Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 19 Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Українська лексикографія (історичний аспект)» найтісніше пов'язана з курсом сучасної української мови (розділи «Лексикологія», «Лексикографія»), курсом історії української літературної мови та історії української літератури, у яких подаються короткі відомості про окремі лексикографічні праці заявленого періоду та їх укладачів, характеризуються культурно-історичні та суспільно-політичні умови того чи того періоду в розвитку нашої держави.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Вступ до курсу «Українська лексикографія (історичний аспект)»

Тема 1. Українська лексикографія як теорія і практика укладання словників української мови.

Лексикографічна парадигма. Базові терміни лексикографії. Місце лексикографії у системі мовознавчих дисциплін. Структура лексикографії. Типологія словників. Загальна характеристика енциклопедичних і лінгвістичних словників. Лінгвістичні критерії групування лінгвістичних словників. Нелінгвістичні критерії групування лінгвістичних словників.

Змістовий модуль 2. Дословниковий період розвитку української лексикографії

Тема 2. Дословниковий період розвитку української лексикографії.

Перші лексикографічні спроби в Київській Русі. Традиція глосування. Глосарії - прототипи сучасних українських словників. Типологія глос. Різновиди перших українських глосаріїв (ономастикони, символіки (приточники), перекладні словники, розмовники).

Змістовий модуль 3. Староукраїнська лексикографія кінця XVI – середини XVII ст.

Тема 3. Староукраїнська лексикографія кінця XVI – середини XVII ст.

Літературна мова кінця XVI – середини XVII ст. Словники перекладного типу, їх значення в історії української та світової лексикографії. Принципи побудови словників, Перший рукописний церковнослов'янськоукраїнський словник «Лексисъ съ толкованіємъ словенскихъ словъ просто» невідомого автора. Перший друкований словник – «Лексисъ ...» Лаврентія Зизанія. «Лексиконъ» Памва Беринди і його вплив на розвиток слов'янської та європейської лексикографії.

Змістовий модуль 4. Українська лексикографія другої половини XVII – першої половини XVIII ст.

Тема 4. Українська лексикографія другої половини XVII – першої половини XVIII ст.

Історичні обставини цього періоду. Розвиток двох типів мов: «простої» і словенороської, або словенської. Укладання словників «простою мовою». Перший українсько-

церковнослов'янський лексикон – “Синоніма славеноросская”. Латинсько-церковнослов'янський та словено-латинський лексикони Є. Славинецького та А. Корецького-Сатановського. Перші збірки лексичного матеріалу старої української літературної мови з російським перекладом.

Змістовий модуль 5. Лексикографія кінця XVIII – середини XIX ст.

Тема 5. Лексикографія кінця XVIII – середини XIX ст.

Історичні умови розвитку української мови цього періоду. Словники-додатки до художніх творів, збірників народних пісень, журналу «Основа», граматик. Перекладні двомовні словники. Лексичні матеріали при виданнях 30-40 років XIX ст. і рукописні словнички цього часу. Перші самостійні словники української мови першої половини XIX ст.: “Собраніє словъ малороссійскаго нарѣчія” І.Войцеховича і “Словник української мови” П.Білецького-Носенка. Перші українсько-чеські та українсько-польські лексичні збірки.

Змістовий модуль 6. Розвиток української лексикографії в другій половині XIX ст.

Тема 6. Розвиток української лексикографії в другій половині XIX ст.

Історичні обставини цього періоду. Культурно-освітній рух 50-х – початку 60-х років. Журнал «Основа» і його заходи щодо укладання словників. Діяльність редакції журналу «Киевская старина», «Записок НТШ» у Львові в процесі збирання, вивчення й публікації лексики української мови. Типи словників цього періоду, принципи добору джерел, реєстри, граматична й стилістична характеристика реєстрових слів. “Словарь малороссійскихъ идиомовъ...” М. Закревського. “Словарь рускій” Михайла Петрушевича. “Нѣмецко-русский словарь” О. Партицького. Перші українські діалектні словники: збірки слів гуцульських та бойківських говірок. Значення словників цього періоду для нормалізації лексики й фразеології української мови, становлення правописних норм.

Змістовий модуль 7. Українська лексикографія кінця XIX ст.

Тема 7. Українська лексикографія кінця XIX ст.

Розвиток української лексикографічної думки в кінці XIX ст. Типи словників. Провідні українські лексикографи XIX ст. “Словниця української (або югово-руської) мови” Ф. Піскунова. Перший російсько-український словник – “Опытъ русско-украинскаго словаря” М.Левченка. “Малоруско-німецкий словарь” Є. Желехівського і С.Недільського та його значення для нормалізації українського правопису. “Словарь російсько-український” М.Уманця та А.Спілки. “Русско-малороссійскій словарь” Є.Тимченка.

Змістовий модуль 8. Лексикографічні праці початку – середини XX ст.

Тема 8. Лексикографічні праці початку – середини XX ст.

Типологія словників. Діяльність лексикографічних товариств. Внесок Б. Д. Грінченка в розвиток української лексикографії. Історичний словник, укладений Є. Тимченком. Зародження української термінографії. Роль Інституту української наукової мови АН в упорядкуванні української термінології. Праці І. Верхратського та І. Гавришкевича, в яких систематизовано природничу народну номенклатуру. Термінологічні словники 1917-1933 років. Словнички мови творів Т. Г. Шевченка. Перекладні словники цього періоду. Перші згадки про Україну і українців у зарубіжних енциклопедіях. Популяризація української мови за кордоном у лексикографічних працях І. Кубійовича, Є. Онацького, І. Огієнка та ін. Перші українсько-італійські словники. Перші українські енциклопедії. Енциклопедія Українознавства В. Кубійовича. Українська Мала Енциклопедія Є. Онацького. Іван Огієнко в історії української лексикографії. Дослідники історії української лексикографії (Б. Грінченко, З. Кузеля, М. Москаленко, П. Горецький).

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього год.	Аудиторні (контактні) год.			Самостійна робота год.	Система накопичення балів	
		Усього год.	Лекційні заняття год.	Практичні заняття год.		Практ. завд-ня	Усього балів
1	2	3	4	5	6	7	8
1	16	4	2	2	12	13	13
2	10	4	2	2	6	3	3
3	14	2	-	2	12	7	7
4	12	2	-	2	10	6	6
5	16	6	4	2	10	6	6
6	18	6	-	6	12	12	12
7	16	4	2	2	12	7	7
8	18	6	2	4	12	6	6
Усього за ЗМ	120	42	12	22	86	60	60
Підсумковий сем. контр. залік	30				30		40
Загалом	150				116		100

5. Теми лекційних занять

№ ЗМ	Назва теми	К-сть год.
		о/д ф.
1	Українська лексикографія як теорія і практика укладання словників української мови	2
2	Дословниковий період розвитку української лексикографії	2
3	Староукраїнська лексикографія кінця XVI – середини XVII ст.	-
4	Українська лексикографія другої половини XVII – першої половини XVIII ст.	-
5	Лексикографія кінця XVIII	2
	Лексикографічні праці середини XIX ст.	2
6	Розвиток української лексикографії в другій половині XIX ст.	-
7	Українська лексикографія кінця XIX ст.	2
8	Лексикографічні праці початку – середини XX ст.	2
Разом		12

5. Теми практичних занять

№ ЗМ	Назва теми	К-сть год.
		о/д ф.
1	Українська лексикографія як теорія і практика укладання словників української мови	2
2	Дословниковий період розвитку української лексикографії	2
3	Староукраїнська лексикографія кінця XVI – середини XVII ст.	2
4	Українська лексикографія другої половини XVII – першої половини XVIII ст.	2
5	Лексикографія кінця XVIII – середини XIX ст.	2
6	Розвиток української лексикографії в другій половині XIX ст.	6
7	Українська лексикографія кінця XIX ст.	2
8	Лексикографічні праці початку – середини XX ст.	4
Разом		22

6. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Опитування (усне/письмове) на практичному занятті	<p>Питання для підготовки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Українська лексикографія як теорія і практика укладання словників української мови. Предмет і завдання лексикографії. 2. Базові терміни лексикографії. Місце лексикографії у системі мовознавчих дисциплін. Структура лексикографії. 3. Типологія словників. Загальна характеристика енциклопедичних і лінгвістичних словників. 	<p>За одне практичне заняття студент може отримати максимально 3 бали.</p> <p>3 бали отримує студент, якщо всебічно розкриває зміст теоретичних питань, відповідь повна, аргументована, залучається матеріал не лише обов'язкової, але й рекомендованої додаткової літератури, теоретичні положення ілюструються великою кількістю прикладів</p> <p>2 бали ставиться, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень теми, але викладає матеріал не досить повно і допускає фактичні неточності і помилки у формуванні відповіді; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів.</p> <p>1 бал ставиться, якщо студент не знає більшої частини матеріалу; порушує послідовність викладу думок; не може відповісти на поставлені додаткові запитання.</p>	3

	Тестування	Тест до Змістового модуля 1 розміщений у Moodle за покликанням https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=859 (20 тестових завдань)	Кожне тестове питання оцінюється в 0,5 бала	10
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2			13
2	Опитування (усне/письмове) на практичному занятті	Питання для підготовки: 1. Глосографія. Глоси, їх види. 2. Глосарій як найдавніший тип словника. 3. Словники-ономастикони. 4. Словники символіки. 5. Слов'яноруські словники.	За одне практичне заняття студент може отримати максимально 3 бали. 3 бали отримує студент, якщо всебічно розкриває зміст теоретичних питань, відповідь повна, аргументована, залучається матеріал не лише обов'язкової, але й рекомендованої додаткової літератури, теоретичні положення ілюструються великою кількістю прикладів 2 бали ставиться, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень теми, але викладає матеріал не досить повно і допускає фактичні неточності і помилки у формуванні відповіді; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів. 1 бал ставиться, якщо студент не знає більшої частини матеріалу; порушує послідовність викладу думок; не може відповісти на поставлені додаткові запитання.	3

Усього за ЗМ 2 контр. заходів	1			3
3	Опитування (усне/письмове) на практичному занятті	<p>Питання для підготовки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Староукраїнська лексикографія кінця XVI – першої половини XVII ст. 2. Перший рукописний церковнослов'янськоукраїнський словник “Лексисъ съ толкованіємъ словенскихъ словъ просто” невідомого автора. 3. Перший друкований словник – “Лексисъ ...” Лаврентія Зизанія. 4. “Лексиконъ...” Памво Беринди і його вплив на розвиток слов'янської та європейської лексикографії. 	<p>За одне практичне заняття студент може отримати максимально 3 бали.</p> <p>3 бали отримує студент, якщо всебічно розкриває зміст теоретичних питань, відповідь повна, аргументована, залучається матеріал не лише обов'язкової, але й рекомендованої додаткової літератури, теоретичні положення ілюструються великою кількістю прикладів</p> <p>2 бали ставиться, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень теми, але викладає матеріал не досить повно і допускає фактичні неточності і помилки у формуванні відповіді; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів.</p> <p>1 бал ставиться, якщо студент не знає більшої частини матеріалу; порушує послідовність викладу думок; не може відповісти на поставлені додаткові запитання.</p>	
	Тестування	Тест до Змістового модуля 3 розміщений у Moodle за покликанням https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=859 (16 тестових завдань)	Кожне тестове питання оцінюється в 0, 25 бала	4
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	2			7

4	Опитування (усне/письмове) на практичному занятті	Питання для підготовки: 1. Українська лексикографія другої половини XVII – кін. XVIII ст. : історичні умови цього періоду. 2. Перший українсько-церковнослов'янський лексикон – “Синоніма славенороская”. 3. Лексикографічні праці Єпіфанія Славинецького. 4. Словник, доданий до «Енеїди» І. П. Котляревського. 5. Перші українсько-російські словники.	За одне практичне заняття студент може отримати максимум 3 бали. 3 бали отримує студент, якщо всебічно розкриває зміст теоретичних питань, відповідь повна, аргументована, залучається матеріал не лише обов'язкової, але й рекомендованої додаткової літератури, теоретичні положення ілюструються великою кількістю прикладів 2 бали ставиться, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень теми, але викладає матеріал не досить повно і допускає фактичні неточності і помилки у формуванні відповіді; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів. 1 бал ставиться, якщо студент не знає більшої частини матеріалу; порушує послідовність викладу думок; не може відповісти на поставлені додаткові запитання.	3
	Тестування	Тест до Змістового модуля 4 розміщений у Moodle за покликанням https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=859 (12 тестових завдань)	Кожне тестове питання оцінюється в 0, 25 бала	3
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	2			6

5	Опитування (усне/письмове) на практичному занятті	Питання для підготовки: 1. Відображення історії українського народу у “Словарі малоросійської старины” В. Ломиковського. 2. Лексикографічні матеріали при різних виданнях у перші десятиріччя XIX ст. 3. «Словарь малоросійскаго нарѣчія» О. Павловського. 4. Лексичні матеріали при виданнях 30–40-х років XIX ст. і рукописні словнички цього часу. 5. Словник української мови П. П. Білецького-Носенка: біографічна довідка, історія укладання словника, характеристика реєстрової і перекладної частини.	За одне практичне заняття студент може отримати максимум 3 бали. 3 бали отримує студент, якщо всебічно розкриває зміст теоретичних питань, відповідь повна, аргументована, залучається матеріал не лише обов’язкової, але й рекомендованої додаткової літератури, теоретичні положення ілюструються великою кількістю прикладів 2 бали ставиться, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень теми, але викладає матеріал не досить повно і допускає фактичні неточності і помилки у формуванні відповіді; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів. 1 бал ставиться, якщо студент не знає більшої частини матеріалу; порушує послідовність викладу думок; не може відповісти на поставлені додаткові запитання.	3
	Тестування	Тест до Змістового модуля 5 розміщений у Moodle за посиланнями https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=859 (12 тестових завдання)	Кожне тестове питання оцінюється в 0, 25 бала	3
Усього за ЗМ 5 контр. заходів	2			6

6	Опитування (усне/письмове) на трьох практичних заняттях	<p>Питання для підготовки:</p> <p>Тема: Розвиток української лексикографії в другій половині XIX ст.</p> <p>1. Стан розвитку української літературної мови в другій половині XIX ст. 2. Культурно-освітній рух 50-х – початку 60-х років. Журнал “Основа” і його заходи щодо укладання словників та унормування української наукової термінології.</p> <p>3. Роль “Записок НТШ” у Львові в збиранні, вивченні лексики української мови.</p> <p>4. Спроби укладання повного словника української мови. “Словарь малорусского нарѣчія” О. Афанасьєва-Чужбинського.</p> <p>Тема: Розвиток української лексикографії в другій половині XIX ст. в західноукраїнських землях.</p> <p>1. “Словарь рускій” Михайла Петрушевича.</p> <p>2. “Нѣмецко-русский словарь” О. Партицького.</p> <p>3. Перші українські діалектні словники: збірки слів гуцульських та бойківських говірок.</p> <p>Тема: Українська фразеографія XIX – початку XX ст.</p> <p>1. Перші фіксації фразеологічного багатства української мови.</p> <p>2. “Словарь малороссійскихъ ідіомовъ...” М. Закревського.</p> <p>3. “Українські приказки, прислів’я і таке інше: збірники О. В. Марковича і других. Спорудив М.Номис”.</p> <p>4. “Галицько-руські народні приповідки” І.Я. Франка.</p>	<p>За одне практичне заняття студент може отримати максимум 3 бали.</p> <p>3 бали отримує студент, якщо всебічно розкриває зміст теоретичних питань, відповідь повна, аргументована, залучається матеріал не лише обов’язкової, але й рекомендованої додаткової літератури, теоретичні положення ілюструються великою кількістю прикладів</p> <p>2 бали ставиться, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень теми, але викладає матеріал не досить повно і допускає фактичні неточності і помилки у формуванні відповіді; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів.</p> <p>1 бал ставиться, якщо студент не знає більшої частини матеріалу; порушує послідовність викладу думок; не може відповісти на поставлені додаткові запитання.</p>	6
	Тестування	Тест до Змістового модуля 6 розміщений у Moodle за покликанням https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=859 (24 тестових завдання)	Кожне тестове питання оцінюється в 0, 25 бала	6
Усього за ЗМ 6 контр. заход	2			12
7	Опитування (усне/письмове) на	<p>Питання для підготовки:</p> <p>Тема: Розвиток української лексикографічної думки наприкінці XIX ст.</p>	За одне практичне заняття студент може отримати максимум 3 бали.	3

	практичному занятті	<p>1.“Словниця української (або югово-руської) мови” Ф. Піскунова.</p> <p>2.Перший російсько-український словник – “Опытъ русско-украинскаго словаря” М. Левченка.</p> <p>3.“Малоруско-німецький словар” Є. Желехівського і С. Недільського та його значення для нормалізації українського правопису.</p> <p>4. “Словарь російсько-український” М.Уманця та А.Спілки.</p> <p>5. “Русско-малоросійській словарь” Є.Тимченка.</p>	<p>3 бали отримує студент, якщо всебічно розкриває зміст теоретичних питань, відповідь повна, аргументована, залучається матеріал не лише обов’язкової, але й рекомендованої додаткової літератури, теоретичні положення ілюструються великою кількістю прикладів</p> <p>2 бали ставиться, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень теми, але викладає матеріал не досить повно і допускає фактичні неточності і помилки у формуванні відповіді; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів.</p> <p>1 бал ставиться, якщо студент не знає більшої частини матеріалу; порушує послідовність викладу думок; не може відповісти на поставлені додаткові запитання.</p>	
	Тестування	Тест до Змістового модуля 6 розміщений у Moodle за покликанням https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=859 (16 тестових завдання)	Кожне тестове питання оцінюється в 0, 25 бала	4
Усього за ЗМ 7 контр. захід	2			7
8	Опитування (усне/письмове) на практичному занятті	<p>Питання для підготовки:</p> <p>1. Б. Грінченко – теоретик та історик української лексикографії.</p> <p>2. «Словарь української мови» за редакцією Б.Д.Грінченка – вершина української лексикографії кінця ХІХ – початку ХХ ст.</p> <p>3. Історія створення «Словаря...»; джерела словника; склад словника і способи опрацювання слів</p>	<p>За одне практичне заняття студент може отримати максимально 3 бали.</p> <p>3 бали отримує студент, якщо всебічно розкриває зміст теоретичних питань, відповідь</p>	3

		4.Праворис «Словаря..» 5. «Словарь української мови» крізь призму сьогодення.	повна, аргументована, залучається матеріал не лише обов'язкової, але й рекомендованої додаткової літератури, теоретичні положення ілюструються великою кількістю прикладів 2 бали ставиться, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень теми, але викладає матеріал не досить повно і допускає фактичні неточності і помилки у формуванні відповіді; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів. 1 бал ставиться, якщо студент не знає більшої частини матеріалу; порушує послідовність викладу думок; не може відповісти на поставлені додаткові запитання.	
	Тестування	Тест до Змістового модуля 6 розміщений у Moodle за покликанням https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=859 (12 тестових завдання)	Кожне тестове питання оцінюється в 0, 25 бала	3
Усього за ЗМ 8 контр. заход	2			6
Усього за ЗМ	15			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
	Теоретичні	Виконання 30 тестових завдань, кожне з яких оцінюється в 1 бал	Кожне тестове питання	30

	питання		оцінюється в 1 бал	
Залік	Практичне завдання	Схарактеризувати 2 лексикографічні праці розгляданого періоду.	<p>За характеристику одного словника максимум 5 балів</p> <p>5 балів ставиться, якщо студент схарактеризував джерела словника, реєстр, особливості укладання словника, його значення для подальшого розвитку лексикографії;</p> <p>4 бали ставиться, якщо студент не може детально схарактеризувати за всіма критеріями;</p> <p>3 бали ставиться, якщо студент схарактеризував словник за більшістю критеріями, але не може дати відповіді на додаткові питання щодо розгляданих словників;</p> <p>2 бали ставиться, якщо студент схарактеризував лише один словник правильно;</p> <p>1 бал ставиться, якщо виклад непослідовний, зі значною кількістю фактичних помилок.</p>	10
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

8. Рекомендована література

Основна:

1. Горещкий П. Й. Історія української лексикографії. Київ : Видавництво АН УРСР 1963. 244 с.
2. Демська О. М. Вступ до лексикографії. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2010. 266 с.
3. Кровицька О. Українська лексикографія: теорія і практика. Львів : Інститут українознавства НАНУ, 2005. 147 с.
4. Німчук В. В. Мовознавство на Україні в XIV-XVII ст. : монографія. Київ : Наукова думка, 1985. 221 с.
5. Німчук В. В. Староукраїнська лексикографія в її зв'язках з російською та білоруською. Київ : Наукова думка, 1980. 304 с.
6. Москаленко А. Нарис історії української лексикографії. Київ, 1961. 164 с

Додаткова:

1. Бабій І. О. Українська лексикографія: Збірник вправ і завдань. Івано-Франківськ: Видавець Голіней О.М., 2012. 180 с.
2. Бондар О. І. Українське діалектне словникарство початку XXI ст. *Вісник Одеського національного університету. Серія філологія*. Т. 17. Вип. 4. 2012. С. 5–17.
3. Винник В. Б. Грінченко і процес становлення єдиної української літературної мови. *Мовознавство*. 2014. № 6. С. 13–23.
4. Галас Я.В. Із історії української лексикографії на Закарпатті (XIX – 1-ша половина XXст.) : автореф. дис. ...канд. філол. наук: 10.02.01. Ужгород, 2001.
5. Галас Б. Лексикографічна спадщина О. Павловського і формування нової української літературної мови. *Науковий вісник Ужгород. ун-ту*. Ужгород, 2003. С. 11–16.
6. Галас Б. Лексикографічні матеріали В. А. Долинського з 1853 року. *Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства*: зб. наук. пр. Ужгород, 2009. Вип. 13. С. 38–41.
7. Галас Б. К. Нові пріоритети у вивченні історії української лексикографії кінця XVIII – початку XX ст. *Гуманітарна освіта: досвід і проблеми*: матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф. «Трансформація гуманітарної освіти» (м. Ужгород, 25-27 трав. 1998 р.). Ужгород, 1999. С. 518–525.
8. Галас Б. Риси упорядницького і редакторського стилю Б. Грінченка як лексикографа. *Українська мова*. 2008. № 1. С. 80–86.
9. Галас Б. Ф. С. Шимкевич як лексикограф і українське словникарство (кінець XVIII – початок XX ст.). Ужгород, 1995.
10. Гордієнко Н. Сучасна лексикографія як об'єкт лінгвістики. *Українська мова*. 2011. №. 3. С. 67–73.
11. Гориславець К. С. Словники іншомовних слів у контексті української лексикографії кінця XIX - початку XX століття. *Наукові записки Нац. ун-ту «Києво-Могилянська академія». Філологічні науки*. 2006 Т. 60. С. 14–21.
12. Грінченко Б. Огляд української лексикографії. *Записки Наукового товариства ім. Шевченка*. Львів, 1905. Т. 66. С. 4–30.
13. Дем'янюк М. Анонімний “Лексикон латино-славенській” – пам'ятка староукраїнської писемності XVIII ст. *Проблеми української термінології* : зб. наук. праць. Львів : Вид-во Нац. університету Львівська політехніка, 2006. С. 50–53.
14. Дем'янюк М. Внесок українських мовознавців у розвиток російської лексикографії в XVIII ст. *Лексикографічний бюлетень*. Вип. 15. 2007. С. 4–9.
15. Дем'янюк М. Українська лексична спадщина в латинськослов'янському словнику І. Максимовича. *Нові дослідження пам'яток козацької доби в Україні* : зб. наук. праць. Вип. 18. Київ: ХІК, Часи козацькі, 2009. С. 367–372.

16. Дубічинський В. В. Українська лексикографія: історія, сучасність та комп'ютерні технології : навч. посібник. Харків : НТУ ХП, 2004. 164 с.
17. Копиленко Н. Б. З історії «Словаря української мови» Бориса Грінченка. *Укр. мова і літ. в шк.* 1990. № 7. С. 60–63.
18. Кульчицька Т. Українська лексикографія XIII–XX століття, бібліографічний показник. Львів : Львівська наукова бібліотека імені В. Стефаника. 359 с.
19. Ломиківський В. Словник малоросійської старовини. *Київська старовина.* 1992. №2–3.
20. Німчук В. В. З лексикографічної спадщини Є. Славинецького. *Лексикографічний бюлетень.* Вип. 8. Київ, 1961. С. 86–96.
21. Німчук В. В. Словник Памво Беринди та його місце в історії лексикографії. *Мовознавство.* 1978. №2.
22. Пилинський М. М. Словник Б. Грінченка. Міфи і факти. *Мовознавство.* 1988. №6. С. 25–32.
23. Полюга Л. Українські історичні словники в контексті слов'янської лексикографії. *Проблеми слов'янознавства.* Вип. 51. 2000. С. 195–198.
24. Тараненко О. О. Борис Грінченко і «Словар української мови». *Укр. мова і літ. в шк.* 1988. № 12. С. 58–64.

Інформаційні ресурси

1. Бучко Д. Г. «Словарь малороссійскаго нарѣчія» О. Павловського. З історії української мови : до 150-річчя «Грамматики» О. Павловського. Київ, 1972. С. 91–115. URL: <http://litopys.org.ua/rizne/slovpavl.htm>
2. Горецький П. Й. Історія української лексикографії. Київ : Видавництво АН УРСР 1963. 244 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0004982>
3. Галас Б. З історії українсько-російського словника Пилипа Морачевського. URL: https://library.zu.edu.ua/vz/10/Vg_2003_10_9.pdf
4. Зизаній Л. Лексис Сирѣчь РеченіА, Вѣкрат(ѣ)цѣ събран(ѣ)ны..: URL: <http://litopys.org.ua/zyzlex/zyz.htm>
5. Лексикон латинський Є. Славинецького. Лексикон словено-латинський Є. Славинецького та А. Корецького-Сатановського. Київ, 1973. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Slavynetskyi_Yepufanii/Leksykon_latynskyi_Ye_Slavynetskooho_Leksykon_sloveno-latynskyi_Ye_Slavynetskooho_ta_A_Koretskooho-Sata.pdf?
6. Німчук В. В. «Лексис» Лаврентія Зизанія – перший український друкований словник. URL: <http://litopys.org.ua/zyzlex/zyz.htm>
7. Василь Німчук. Мовознавство на Україні в XIV–XVII ст. URL: <http://izbornyk.org.ua/nimchuk/nim.htm>
8. Німчук В. В. «Синоніма славеноросскаА» – пам'ятка давньої української лексикографії. URL: <http://litopys.org.ua/zyzlex/zyz.htm>
9. Німчук В. В. Памво Беринда і його «Лексиконъ славеноросскій и именъ Тлькованіє». URL: <http://litopys.org.ua/zyzlex/zyz.htm>
10. Словарь російсько-український : у 4 т. / зібрані і впоряд.: М. Уманець, А. Спілка. Львів : 3 друк. Наук. Т-ва ім. Шевченка, 1893–1898. Т. 2 : К-П. 1894. 285 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001866>
11. Українські приказки, прислів'я, і таке інше : зб. О. В. Марковича і др. / спорудив М. Номис. Санкт-Петербург : В друк. Тиблена і комп. И. Куліша, 1864. VII, 304, XVII с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0008919>

